

...elődeik nyomában

Tekintettel arra, hogy a „mindenütt jelenlét” trükkjét még nem találták föl, az újságíró kollégákkal együtt az Akadémiát megcélzó belvárosi séta-programot választottuk a fölkínált 14 lehetőség közül. Be kell vallani, régen álltunk ilyen frusztráció előtt, mert nehezen tudtunk választani a csábítóbbnál csábítóbb programok közül. (lásd Erdészeti Lapok május) De nem bántuk meg, mert Mizik András szakértő vezetésével ízelítőt kaptunk az egykori selmeci diákélet helyszíneiről. Ott állt előttünk mindjárt a Zsembery-ház, a vadonatúj emléktáblájával. Csak remélhetjük, hogy ez a tábla nem válik stigmává, és romboló kezek áldozatává. Sőt, egyszer majd talán megcsodálhatjuk eme nevezetes ház belvilágát is, ahol Wilckens Henrik Dávid az első előadást tartotta 1809. februárjában, a császár születésnapján. Csak a legmerészebb álmainkban fogalmazódik meg, hogy egyszer még akadémiai múzeumot rendezhetünk be az épületben. Ott székelt a legendás Ifjúsági Kör könyvtára is (maga a kör épülete a Kamara székházától nem messze egy mellékutcában látható). De a tudomány és a kultúra mellett a szórakozásnak is jutott, hisz' itt tartották a Katalin-bálokat is.

A Városháza mellett elhaladva indulunk a Belházy- és a Leopold-épületek felé. Ezekben is oktatás folyt egykor. Nem messze onnan egy kultúrtörténeti legenda, állítólag a sarkon álló patikában segédkezett Csontváry Kosztka Tivadar, a Selmechánya látkepe című, már emlegetti kép alkotója. A szemben lévő egykori fogadó, a Kék Szőlő névre hallgatott, amelyben a magyarérelmű diákok vertek tanyát. A német Bursch-ok a Szentháromság-tér egyik kocsmájában játszottak domináns szerepet. A kiegyezést követően Selmec Akadémiája egyre inkább

magyar intézmény lett nyelvében is, és a nemzetiségi villongások elültek.

Az Óvár alatt, az egykori kémia órák helyszínén is jártunk, abban az utcában, amely alatt folyik a Selmec-patak. Akárcsak Sopronban a Rák-patak. A főutcán tisztelegtünk a Jaqueline-ház előtt, ahol a névadó a kémiai-metallurgiai előadásokat tartotta egykor. Csaknem szomszéd a Mafla-sarok, ahol a megfáradt akadémisták támasztották a falat. Nem messze onnan áll az egykori pénzverde épülete, egy takaros sarokház, amely egy időre átvette Körmöc szerepét.

Csaknem szomszédja a Kamara, amely a Bányakamarának adott otthont. Ebben zajlottak a nemesfémekkel kapcsolatos legfontosabb ügyletek.

Az Akadémia főbejárata mellett elhaladva megtekintettük az egykori professzorok szolgálati lakásainak helyét adó nevezetes Fortuna-házat, amely ma szintén Narodna Kulturna Pamatnika.

Az ún. Alsó Botanikus Kertben, 1836-ban ültették az első 77 fajtát, majd 1854-ben bővítették a kertet az egyháztól megvásárolt területen a dendrológiai gyűjtemény számára. Sok vita zajlott körülötte, hogy egyáltalán alkalmas-e erre a célra, mert rossz talajú, vizenyős terület volt. A mamutfenyők telepítését is vitatták, de mint az élő példák mutatják, alkalmasnak bizonyult. Annak idején 15 fát ültettek, s ma is díszlik tüz, közel 40 méteres példány. A kertben mintegy 500 faj található.

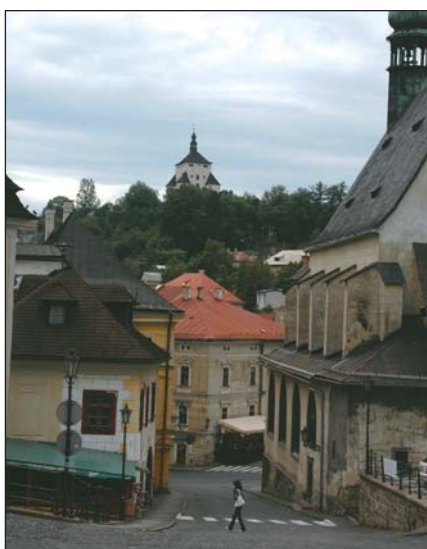
Megtekintettük az Erdészeti Palotát, amelynek aulájában ott áll az a rönk, amelyet a soproni Alma Materből toltak el ide néhány évvel ezelőtt az egyetemisták. Az első emeleti auditorium maximumban, az Akadémia egykori nagyelőadójában készült egy csoportkép, majd gyülekeztünk újból, mert sétánk egy hivatalos programmal folytatódott az Erdészeti Palota előtt. A bejáratot keretező két újjávarázsolt amforát – a Gemenc Zrt. ajándékát – avattuk föl.

Az 1892-ben átadott épületről Bartha Dénes professzor tartott ismertetőt. Az 1879-es erdőtörvény következtében megnőtt az igény az erdőmérnökök iránt. Mindez a hallgatói létszám nagyarányú növekedését vonta maga után, tehát új épületet kellett emelni ehhez a „kapacitásnöveléshez”. „Eldázhatatlan egy egészen új épület építése az erdőmérnöki oktatásnak” – jelentette ki 1885-ben Farbaky István, az Akadémia akkori igazgatója, aki egyébként a bányagéptani tanszék vezetője volt. Ez a kijelentés azért volt fontos, mert addig a bányászok és a kohászok mindenben elsőbbséget élveztek az Akadémián belül. Ezzel tehát a szakok közötti egyenlőség elve nyert polgárjogot.

A palotát 1888 és 1890 között építették föl. A hivatalos átadásra azonban csak 1892. június 26-án kerülhetett sor. A fényes ünnepségen 219 notabilitás jelent meg, köztük két miniszter, Bethlen András a földművelésügyi tárca vezetője és dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter. De eljött tíz országgyűlési képviselő is, köztük Farbak István, aki Selmec- és Béalábánya szabad királyi városok képviselője is volt. Az avató ünnepségen egy testület nem képviselte magát, mégpedig az Országos Erdészeti Egyesület. Azzal indokolták távollmaradásukat, hogy az erdészeket a bányászok és a kohászok mindig háttérbe szorították. Ma már tudjuk, hogy ez rossz döntés volt. Ők is belátták té-

vedésüket, és amikor 1900-ban a szomszédos Bányászati és Kohászati Palotát adták át, az avatáson már együtt ünnepeltek az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel. Az Erdészeti Palotát két, több mint évszázados mamutfenyő vigyázza, a bejáratot pedig két oldalról egy-egy kehely ékesíti. Ezek újultak meg a vándorgyűlés alkalmából (a Gemenc Zrt. ajándékként), s reméljük jelképes erőt hordoznak – fejezte be avatóját Bartha Dénes professzor. Az avatáson részt vett Rudolf Valovic, az épületben jelenleg működő középfokú erdészeti tanintézet igazgatója is, aki elmondta, hogy 11 millió korona állami támogatást kaptak az épület felújítására.

